

انتشارات صحیفه خرد
گزارش سالانه بایوز انگلیس
در بوشهر و پس کرانه
حسن رنگنه

مدیر دانشنامه: سید محمد حسین سیدزاده
دبیر دانشنامه: سید قاسم یاحسینی
دبیر اجرایی و ناظر دانشنامه: فرید میرشکار
طرح جلد: مجید میرزایی
صفحه آرایی: نغمه ایزدپناه
لیتوگرافی و چاپ: ترام اسکندر/زیتون
چاپ اول: ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

نشانی انتشارات:
قم، خیابان صفاییه، کوچه ۳۲،
کوچه کمره‌ای، پلاک ۹۶
تلفن: ۳۷۸۳۲۱۹۸ - ۵۲۵
دورنگار: ۳۷۷۳۵۶۷۲

فهرست

- ۵ مقدمه‌ی حوزه هنری بوشهر
۷ مقدمه
۹ گزارش سالانه بایوز انگلستان در بوشهر و پس کرانه
۱۱ ۱۳۵۲ میلادی / ۱۳۱۱ شمسی
۳۳ ۱۳۵۳ میلادی / ۱۳۱۲ شمسی
۴۱ ۱۳۵۴ میلادی / ۱۳۱۳ شمسی
۶۵ ۱۳۵۵ میلادی / ۱۳۱۴ شمسی
۹۱ ۱۳۵۶ میلادی / ۱۳۱۵ شمسی
۱۲۵ ۱۳۵۷ میلادی / ۱۳۱۶ شمسی
۱۵۹ ۱۳۵۸ میلادی / ۱۳۱۷ شمسی
۲۰۷ ۱۳۵۹ میلادی / ۱۳۱۸ شمسی

حوزه هنری بوشهر
گزارش سالانه بایوز انگلستان
در بوشهر و پس کرانه
حسن زنگنه

پدیدآورنده: زنگنه، حسن، ۱۳۲۸-۱۳۹۳
عنوان: گزارش سالانه بایوز انگلستان در بوشهر و پس کرانه
تکرار نام پدیدآور: حسن زنگنه
مشخصات نشر: قم، مطبعه خرد، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری: ۲۳۷ ص.: جدول
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۰۳-۲۲-۶
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
موضوع: بوشهر - تاریخ - ۱۳۰۰ - ۱۳۱۰ .. اسناد و مدارک
موضوع: ایران - تاریخ - ۱۴۰۰-۱۴۱۰
موضوع: بوشهر - اوضاع سیاسی
موضوع: بوشهر - اوضاع اقتصادی
شناسه خزانه سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری بوشهر
رده پند: ۱۳۹۵، ۹۰۳/۷۵/۲۰۰۳ DSR
رده دیویی: ۵۶۴/۳
شماره کتابشناسی: ۱۴۹

بوشهر، میدان قدس، بنوار، سبلی دلواری،
مستدوق پستی: ۷۵۱۳۵-۷۳۹ حوزه هنری بوشهر
تلفن: ۲۴۰۸۳۳۳۳ - ۲۴۰۸۳۳۳۳
www.artbushehr.ir

مقدمه‌ی حوزه هنری بوشهر

استان بوشهر یکی از مراکز تاریخی و باستانی ایران در کرانه‌های شمالی خلیج فارس به شمار می‌رود. این ناحیه از ایران زمین، قدمتی به درازای تاریخ دارد. بوشهر همواره مهد علم و ادب و تعلیم و تعلم بوده است. کتابخانه‌ها و مراکز علمی شهر «آبان» دانشگاه «سینیز»، مدارس علمی بندر «سیراف»، کتیبه‌های میخی و بقایای مسجد عمری لیان در «سبزآباد» و «ریشهر»، بقایای کاخ‌ها و کتیبه‌های هخامنشی همگی اسناد این تاریخ پُر فراز و نشیب است. معماری کم نظیر، اعتقادات مذهبی مردم، صورت ادیان مختلف، وجود نخستین، آثار حمل و نقل هوایی و ریلی، وجود اولین سماها، چاپخانه‌ها، باشگاه‌ها و ورزش‌های نوین، حضور نمایندگی‌های سیاسی و تاسیس اولین مدارس و مراکز آموزشی از قبیل مدرسه‌ی سعادت از نشانه‌های بارز این پندگی و شکوفایی این کهن دیار است. در مجموعه‌ی «دانشنامه‌ی استان بوشهر» که توسط حوزه هنری استان در ده‌ها جلد منتشر می‌شود، کوشش شده تا همه گونه‌ی اشعارات و آگاهی‌های تاریخی، هنری، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، رجالی و مذهبی مربوط به استان بوشهر در قالب تک‌نگاری‌های علمی و روشمند، گردآوری، تجزیه و تحلیل و نوشته یا ترجمه شود. امید است با انتشار کامل این مجموعه، دانش‌آموزان، دانشجویان و دیگر علاقه‌مندان، منبع و مأخذ قابل اطمینانی

درباره‌ی شهر و دیارشان به دست آورند. از آقای سید قاسم یا حسینی نویسنده و پژوهشگر بوشهری که دبیری علمی این دانشنامه را عهده‌دار شدند و دیگر نویسندگان و پژوهشگرانی که با این طرح صمیمانه همکاری می‌کنند، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

سید محمد حسین سیدزاده

رئیس حوزه‌ی هنری استان بوشهر

مقدمه

کتاب حاضر با عنوان «گزارش سالانه بالیوز انگلستان در خلیج فارس» مجموعه گزارش‌های سالانه کنسول انگلیس ا.پ. ترور در بوشهر است که در فاصله سال‌های ۱۹۲۱ م/ ۱۳۰۰ ه.ش/ ۱۹۳۱ م/ ۱۳۱۰ ه.ش وظیفه مأموریت کنسولی سفارت انگلیس در بوشهر را عهده‌دار بود. گزارش‌های ترور، تحولات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بوشهر و مناطق جاورش ایالات فارس در فاصله سال‌های ۱۹۳۱-۱۹۲۱ م/ ۱۳۱۰-۱۳۰۰ ه.ش در برمی‌گیرد و در فرازهایی به تحولات سیاسی دیگر نقاط ایران به ویژه پایتخت هم عنایت دارد.

گزارش‌های سالانه نمایندگی مقیم بریتانیا در بوشهر، بیانگر دخالت و سلطه سیاسی دولت و تحولات جنوب ایران و رویارویی مجاهدان بیگانه‌ستیز با این دخالت‌هاست که از نقطه‌نظر تاریخی از مهم‌ترین منابع تلخیص مباحث ایران به شمار می‌رود، هر چند از شائبه جانبداری و غرض‌ورزی نیز مبرا نیست. عنایت به این که در جریان برگزاری کنگره شهید رییس علی دلواری به سال ۱۳۷۳ نورشیدی دو کتاب ارزشمند با عناوین «جنگ جهانی اول در جنوب ایران و گزارش‌های سالانه کنسولگری بریتانیا در بوشهر (۱۹۲۱-۱۹۱۴ م/ ۱۳۳۹-۱۳۳۳ ه.ق) و «اسناد جنگ جهانی اول در جنوب ایران» به کوشش کاوه بیات به چاپ رسیده اما کتاب حاضر هر چند از ساختار کلی مشابهی با دو کتاب دیگر برخوردار است،

گزارش‌های آن بیشتر مربوط به سال‌هایی است که با برآمدن رضا شاه به قدرت و دخالت‌های پلیس جنوب ایران (S.P.R) و تخته قاپو کردن ایلات و عشایر در جنوب ایران همراه است و اطلاعات ارزشمندی از وقایع جنوب ایران در سال‌های بعد از جنگ جهانی اول و برآمدن سلسله پهلوی و برافتادن سلسله قاجار در اختیار پژوهشگران و علاقمندان به تاریخ قرار می‌دهد. مترجم کتاب شادروان حسن یگانه در دوران حیات پُر بارش آثار مفیدی در زمینه مباحث خلیج فارس به چاپ رسانید. ترجمه حاضر یکی از آخرین کتاب‌های اوست که مانند دیگر آثارش به سمت حوزه هنری بوشهر به چاپ می‌رسد. در این جا ضروری می‌بینم از جناب آقای سیدزاده مدیر حوزه هنری بوشهر و جناب آقای میرشکار که پیگیر انتشار این گزارش‌ها بودند، تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر عبدالکریم مشایخی

رئیس بنیاد ایران‌شناسی شعبه بوشهر